

MULTIDISCIPLINAIR OVERLEG

Multidisciplinair overleg in het Primair onderwijs

In het primair onderwijs zijn de basisscholen meestal gegroepeerd in een wijk, een dorpskern of een andere regionale eenheid. In die wijk is dan ook een 'wijkteam' (of Jeugdteam, sociaal team, enz.) actief.

We zien twee hoofdvarianten zich aftekenen in de inrichting van multidisciplinair overleg tussen onderwijs en jeugdhulp.

1. Generalisten uit het wijkteam (CJG-coaches, Ouder-Kind Adviseurs, enz.) participeren in de multidisciplinaire overleggen (vh zorgteambesprekingen) op de scholen in de wijk. Meestal heeft een school één generalist als vaste partner. Deze is ofwel altijd aanwezig bij het mdo, ofwel beoordeelt samen met de intern begeleider vooraf welke generalisten (en/of specialisten) voor het overleg uitgenodigd moeten worden. De generalist is verantwoordelijk voor het inschakelen van jeugdhulpspecialisten voor het mdo of voor het bieden van hulp en de IB'er of de onderwijsondersteuner voor de inzet van onderwijsspecialisten.
2. De schoolmaatschappelijk werker functioneert als 'linking pin' tussen de school en het wijkteam. Op school neemt de smw-er deel aan de leerlingbespreking en kan daaruit al lichte hulp bieden aan leerling of ouders. De smw-er kan de casus ook inbrengen bij het wijkteam, waar dan naar passende jeugdhulp wordt doorgelinkt

Naast deze multidisciplinaire samenwerking op de school zelf hebben veel samenwerkingsverbanden ook een functionaris, commissie of overleg voor het afgeven van een Toelaatbaarheidsverklaring voor het S(B), waaraan een deskundigenadvies voorafgaat. Bij het deskundigenadvies kunnen experts uit het samenwerkingsverband, maar ook uit de jeugdhulp betrokken zijn. Voor het bepalen van de toelaatbaarheid tot het S(B)O volstaat in sommige samenwerkingsverbanden een formele toetsing of op schoolniveau zorgvuldig is gehandeld, in andere samenwerkingsverbanden doet een commissie van het samenwerkingsverband nader onderzoek naar de ondersteuningsbehoeften en het benodigde ondersteuningsaanbod in het onderwijs. Op dit niveau wordt zelden een link gelegd met de toewijzing van jeugdhulp. Dat gebeurt meestal op schoolniveau.

Multidisciplinair overleg in het Voortgezet onderwijs

In het VO is de link met een wijk of een dorpskern vaak minder sterk aanwezig. VO-scholen bedienen immers een grotere regio. De gemeentelijke structuur is dan echter wel per wijk of dorpskern georganiseerd.

We zien binnen de huidige ontwikkelingen dat nu toe vaak dat er op het VO een schoolgebonden generalist wordt aangesteld, vaak verbonden aan CJG en/of wijkteam wordt aangesteld. Deze sluit dan aan op de verschillende overlegstructuren binnen school het intern zorgoverleg, het schoolgebonden MDO en/of ZAT. JGZ en leerplicht vervullen ook nog vaak preventieve en andere taken t.b.v. leerlingen en de scholen

Inmiddels zijn er in het VO verschillende varianten van multidisciplinair overleg ontstaan.

De meest voorkomende varianten op een rij:

1. een intern zorgoverleg (met aansluiting van SMW/generalist) waarin signalen van zorg, verzuim en incidenten besproken worden. De bespreking leidt tot een vervolgaanpak binnen school of tot:
 - a. een MDO met leerling en ouders,
 - b. of (bij signalen van ernstige problematiek op meerdere leefgebieden een bespreking in het 'oude' ZAT (schoolprofessionals in afstemming met leerplicht, JGZ, generalist, politie, verslavingszorg, AMHK etc.)
2. sommige scholen werken buiten het intern zorgoverleg alleen nog met een MDO;
3. andere scholen werken buiten het Intern zorgoverleg alleen met een ZAT;
4. weer andere scholen kennen zowel een MDO als een ZAT.

Ouders en leerling zijn aanwezig bij een MDO, naast de school en direct betrokkenen (bv leerplicht, schoolarts of CJG-coach, soms een oom/tante).

Als het MDO of ZAT samenkomt om te verwijzen naar extra onderwijsondersteuning is er meestal een afgevaardigde/consulent (met expertise van VSO en bovenschoolse voorzieningen) van het samenwerkingsverband aanwezig. In dat MDO worden de onderwijs en ondersteuningsbehoeften van de leerling en de mogelijke oplossingen gezamenlijk geformuleerd in een pré-advies aan de commissie van toewijzing.

Multidisciplinair overleg in het (Voortgezet) Speciaal onderwijs

In het (voortgezet) speciaal onderwijs vormt de Commissie voor de Begeleiding (CvB) het schakelpunt met de jeugdhulp. Deze commissie heeft wettelijke taken op het gebied van adviseren over, het vaststellen, bijstellen en evalueren van het Ontwikkelingsperspectief en adviseren over terug- of overplaatsing of overplaatsing van de leerling. De CvB adviseert ook de leerkracht en andere professionals in de school die met de betreffende leerling werken. Daarnaast heeft de CvB ook een rol bij de beslissing over plaatsing van een leerling, wanneer ouders zich melden en het samenwerkingsverband een Toelaatbaarheidsverklaring heeft afgegeven. De commissie moet naast onderwijskundige expertise ook kunnen beschikken over pedagogische, psychologische en medische expertise en specifieke expertise ten behoeve van de handicap van de leerling.

Vanuit de Commissie voor de Begeleiding van leerlingen wordt de samenwerking met jeugdhulppartners vormgegeven. Het (V)SO kent vaak al korte lijnen en nauwe samenwerking met partners uit de zorg en jeugdhulp, vanwege de handicap of specifieke ondersteuningsbehoeften van de (V)SO-leerlingen. Maar lang niet altijd bestaat er een directe lijn met de lokale jeugdhulppartners, bijvoorbeeld voor hulp aan ouders of gezinnen van leerlingen op de (V)SO-school of met de organen of functionarissen die de toegang tot de zwaardere jeugdhulp vormen. Ook kan de jeugdgezondheidszorg voorzien in het benodigde medische perspectief dat nu in alle OPP-plannen geborgd moet zijn. Nu gemeenten de toegang tot de jeugdhulp zelf gaan inrichten is die lijn van groot belang. Veel kinderen in het (V)SO (of hun ouders) hebben immers ook jeugdhulp nodig.

Als die lijn wel wordt gelegd is dat meestal in een verbrede variant van de Commissie voor de Begeleiding, die daarmee dan een vergelijkbare vorm en taak krijgt als het multidisciplinair overleg, ondersteuningsteam of ZAT in het reguliere onderwijs.